

ABONAMENTUL :

Pe un an 70 Lei = 140 Cor.
 Jum. an 36 Lei = 72 Cor.
 Tril luni 18 Lei = 36 Cor.
 Prețul anual număr e de
 25 bani sau 50 Il.
 Telefon p. oraș și in-
 terurban Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
 ȘI ADMINISTRAȚIA
 Strada Zrinyi numărul 1 s.
 INSERTIUNILE
 se primesc la administrație
 și se taxează după tarif.
 MANUSCRIPTELE NU SE
 ÎNAPOIAZĂ.

Marele Sfat.

Dela Adunarea dela Alba-Iulia, când s'a constituit Marele Sfat Național, până azi, când se deschide la Sibiu prima adunare a Marelui Sfat a trecut un timp care multora li-s'a părut lung poate. În timpul acesta, membrii Consiliului Dirigent au pornit la organizare pe toate terenurile de activitate. Și erau multe de făcut, căci toate erau la începutul lor. Greutățile începutului au fost învinse însă prin muncă comună și entuziasmul cauzei da puteri noi celor cari își luase asupra lor atât de grele și mari răspunderi.

Domnul Iuliu Maniu, președintele consiliului a corespuns tuturor așteptărilor ce s'au pus în domnia sa. Un om înzestrat cu înalte calități, capabil de a se jertfi pe sine cauzei pe care a apărât-o cu atâta strălucire în trecut și mai cu seamă în decursul războiului, a găsit în domnia sa energii ce stăteau ascunse și care sintetizau izvorul de energie ce sta ascuns în inima poporului românesc de dincoace de Carpați. Privirile tuturor, mai cu seamă în aceste grele clipe sunt îndreptate spre d. Iuliu Maniu, spre omul care a știut a-și ridica un pedestal la bazele căruia sunt scrise numai două cuvinte: *muncă și cinste*.

În răstimpul ce a trecut dela adunarea dela Alba-Iulia, consiliul dirigent pe lângă organizarea administrativă, s'a preocupat și de cele două mari probleme menite să pună bazele unei vieți economice și unei vieți politice de stat. Când aceste două puncte de reformă agrară și electorală au fost elaborate, atunci s'a convocat parlamentul Ardealului, Bănătu-lui și teritoriilor ungurene, pentru a le discuta și în urma discuțiilor să se stabilească în mod definitiv legea agrară și electorală.

Marele sfat va avea să se pronunțe asupra acestor două probleme fundamentale de stat. Sunt în Marele Sfat o sumă de iuriști care vor contribui cu cunoștințele lor la deslegarea acestor probleme; sunt în Marele Sfat reprezentanții bisericii și ai învățământului, ai comerțului și industriei, cunoscători ai problemelor sociale ce agită întreaga Europă; sunt în Marele Sfat reprezentanții socialiștilor și ai muncitorilor și cred că sunt, *că trebuie să fie și reprezentanți ai țărânilor ardeleni, ai acelei țărâni pentru care am știut a găsi în totdeauna cele mai meritate și mai frumoase cuvinte de laudă. Căci neamul lui Ion Roată n'a murit, numai trebuie să-i știm descoperi pe acești badea Ion cu mai puțină carte de sigur, dar cu o înțelepciune, de multe ori capabilă să deslege cele mai încurcate chestiuni.*

Să nu repetăm greșeala recunoscută azi de toți bărbații politici din vechiul regat, care și-au instalat tinerele și plâpânde lor odrasle în cele 47 de scaune de deputați ai colegiului al treilea, țărănesc, înlăturând în mod sistematic pe țaran din parlamentul țării. Și credem că experiența altora, va servi de pildă bună dincoace de Carpați, unde românii neavând o clasă socială suprapusă au format un singur popor, tare și indestructibil, o singură voință. Armonia dintre clasele sociale va fi una din chestiunile care va interesa în deaproape pe membrii Marelui Sfat, după cum a fost și până acum una din principalele preocupări ale membrilor consiliului dirigent, care au avut obligațiunea de a tempera isbucniri izolate, lipsite de ritm și de viață, isbucniri ce tindeau la crearea unei atmosfere tulburi, atunci când marile interese cereau din partea tuturor bunilor români, unire, solidaritate

și *dezinteres* față de cauzele lor mici și personale.

Nu putem ști care sunt intențiunile conducătorilor noștri, dar ne place a crede că în însuși interesul cauzei ce avem de apărât, locurile vacante din Marele Sfat vor fi rezervate în bunăparte reprezentanților țărânilor ca un omagiu adus suferințelor și jertfelor ei, ca o caldă manifestare față de părinții noștri țărani care au priceput interesele neamului și jertfindu-și bucăți de dela gură ne-a dat nouă puțința de a ne adăpa din izvoarele cultivei și a ne ridica prin cultivarea minții la înaltele posturi ale datoriei, la care bănuiau instinctiv țărani noștri că se va ajunge odată.

Fie ca ziua de astăzi să strălucească printre cele mai frumoase zile ale întregului neam românesc; fie ca spiritul de jertfă să conducă lucrările Marelui Sfat și unirea și solidaritatea ce-i va încheia odată mai mult la olaltă să însemne un mare progres al României Mari și viteze.

Faceți domnilor membrii ai Marelui Sfat ca ziua de azi să strălucească și mai viu în amintirea urmașilor de cum au strălucit în ochii noștri mărețele zile ale Divanului Ad-hoc.

Mersul luptelor pe frontul Tisei.

București 27. — Ultimul comunicat oficial arată că luptele ce s'au dat pe Tisa au fost deosebit de grele.

Inamicul cu forțe mari a trecut Tisa pe tot frontul. În multe părți a fost anume lăsat să treacă.

Luptele care au început la 20 au continuat cu înverșunare până la 25 Iulie. Inamicul a fost svârlit îndărăt și în unele părți trupele noastre au înaintat peste 30 klm. dincolo de Tisa.

Inamicul se menține încă în sectoarele Rakamaz și Solnoc unde se dau lupte foarte crâncene.

Cetitorii noștri care au fost zilnic ținuți în curent cu mersul luptelor vor aprecia exactitatea cu care i-am informat. Noi am spus că la 16 Iulie trupele roșii întărite cu trupele retrase de pe frontul cehoslovac au început pregătirea de artilerie.

Bravura trupelor noastre care au luptat singure s'a dovedit și de astădată la înălțime, și astfel au putut respinge desperatele atacuri inamice. În prezent trupele noastre își continuă victorios înaintarea.

Comunicatul C. D. R.

Ofensiva maghiarilor a fost respinsă pe toată linia. Ungurii se retrag în dezordine cu pierderi mari.

Trupele române unite cu trupele ardeleni au dovedit o purtare vrednică de toată lauda, făcând acte vitejești vrednice de trecut lor glorios.

Iuliu Maniu,
 președintele C. D. R.

România nu recunoaște guvernul lui Colceag.

București 26. — Guvernul român a comunicat conferinței de pace că nu recunoaște guvernul lui Colceag și consorții.

Totodată a comunicat și punctul de vedere al României. N.

Din informațiunile pe care le avem credem să putem spune că guvernul român nu recunoaște guvernul lui Colceag, biziindu-se pe faptul că Colceag-Denikin și alții luptă pentru reînnoirea Rusiei țariste în întregime, adică o Rusie care să cuprindă și Basarabia.

Se vede clar de aci că interesele României sunt complet deosebite de ale aliaților.

Credem a ști că punctul de vedere al guvernului în ce privește România stă pe baza principiilor wilsoniene și a dreptului de liberă voință a popoarelor.

Un om

despre

Marele Sfat și alte lucruri.

Am avut prilejul să stau de vorbă cu un bătrân român din părțile acestea. Un om de o înaltă cultură, un autodidact și ceia ce e remarcabil, o cultură specific românească, lucru nu tocmai des, dacă finem seamă de greutatea cu care se putea cultiva cineva în românește. Căci, conform unui vechiu obicei al autorităților maghiare, când nu te așteptai și se făcea o percheziție și cartea românească pe lângă plăcerea ce și-o dă ori ce carte, îți înlesnea drumul spre temniță. Ceia ce a decis pe Delavrancea să spună la 1895, într'un discurs, că Ungaria e o vastă pușcărie pentru naționalități.

Țintuit într'un fotoliu, bătrânul își deapănă firul gândului și departe de sgomotul lunei, el s'a desbrăcat de patima și ambițiile ce poartă fiecare în sufletul său. El judecă lucrurile cu acea curățire de gândire, pe care noi, cei prinși în vâlmășagul luptelor nu o putem avea decât prin sfertări asupra noastră.

Un muncitor, care nu a voit să facă sgomot în jurul numelui său. O singură dată numai, fără voia lui, numele său a fluturat pe buzele românilor. Fusese condamnat la doi ani temniță alături de Rațiu și ceilalți autori ai Memorandumului, în procesul rămas istoric.

Mi-a fost dat să mă bucur de zilele acestea frumoase, spunea bătrânul, pe care mulți din generația mea nu am crezut că le-om vedea vreodată. Mă doare că nu am încă energia tinereții, dar mai mult mă doare, când văd că unii cearcă să încurce treburile, când văd că zavistia a început a prinde și la noi. Zilele de azi trebuiau să fie zile de bucurie și toți să lucreze cu hârnicie la alcătuirea clădirii noastre românești. Fiecare să fie pus la locul lui și să lucreze acolo unde se pricepe. Marele Sfat care se deschide Marți să fie o pildă la înfrățire și o școală de demnitate pentru prezent cât și pentru generațiile viitoare. Înfrățirea între inteligență și țărâni să fie ceva real și deopotrivă să fie reprezentată cu toții în Constituanta ce va veni. Contracandidaturii ar fi o nenorocire în timpurile astea când trebuie să dăm pilda unității na-

ționale. Spuneți feciorilor ardeleni, a continuat bătrânul, că dacă au suferit și au luptat pentru alții, cu atât mai vărtos trebuie să lupte acum, când au fericirea de a putea spune că luptă pentru ei.

Acestui om, care nu a făcut nimănui umbră în viață, îi zice *Mihailu Veliciu*.

— Resortul finanțelor. —

Stampilarea coroanelor.

Un nou termen pentru stampilare.

Pentru stampilarea bancnotelor de 10, 20, 50, 100, 1000 și 10.000 coroane, din emisiunea Băncii Austro-Ungare, rămase neștampliate, se fixează un nou termen de stampilare, care va dura din 28 Iulie până inclusiv 28 August 1919.

În decursul acestui nou și ultim termen, bancnotele de coroane vor putea fi prezentate numai la băncile din sedile, în care au funcționat Comisiunile județene de stampilare. Aceste bănci sunt obligate să le primească și după putință să le schimbe imediat în bancnote ștampliate.

La primirea bancnotelor, băncile au să urmeze întocmai cum au urmat în decursul primului termen dintre 10 Iunie până 18 Iulie. Primirea au să o facă pe baza de borderouri, pe cari au a le cuprinde în jurnale, făcute în două exemplare. Ca taxă de stampilare au să perceapă însă 2 procente.

Bancnotele neștampliate, adunate de bănci se vor transmite, împreună cu un exemplar din jurnal la locul central de colectare și stampilare: Societatea de asigurări „România” (fosta Banca generală de asigurare) din Sibiu, strada Baier Nr. 1, de unde vor primi bancnotele ștampliate în regulă.

Pentru profesori.

Prinim dela resortul Cultelor următorul comunicat privitor la **examenul pedagogic** ce se va ține pentru profesori.

În situația excepțională creată prin rupearea contactului cu universitățile ungurești din Cluj și Pesta, o mulțime de profesori și candidați de profesori au fost împedecați să treacă examenul pedagogic (de capacitate).

Resortul Cultelor ținând seamă de aceasta împrejurare invită pe toți cei ce doresc să fie admiși la examenul de capacitate, să-și înainteze în timp de 8 zile cererile la acest Resort, care va alcătui pentru luna August a. c. o comisiune examinătoare. Înaintea acestei comisiuni vor putea să-și treacă examenul ultim, toți cari au fost împedecați din motivele amintite mai sus.

Generalul Prezan în Arad.

Duminecă 27 cor. a sosit în Arad, cu un tren special, venind dinspre Bichiș-Ciaba, d. general Prezan.

La gară dsa a fost întâmpinat de generalul Bădescu și Col. Tuhași, ofițeri superiori, prefectul și primarul orașului.

D. general Prezan s'a întreținut cu toți cei față, și după ce a vizitat orașul, la orele 7 și jumăt. a plecat spre Sibiu.

Cum va înlocui Cehoslovacia lipsa de cărbuni.

Praga, 27. Constituanta a votat creditul de stat pentru exploatarea cascadelor. Aranjamentul tehnic pentru căpătarea curentelor electrice va costa două miliarde. Prin noua tehnica statul va economisi anual 600.000 vagoane de cărbuni și va dispune de-o forță electrică de 8 milioane H. P. (cai putere). Din creditul de două miliarde se vor pune la dispoziție pentru primul an de muncă 75 milioane. (Ag. Dacia.)

Membrii Marelui Sfat.

Marele sfat conform hotărârii dela Alba-Iulia se compune din următoarele perscane:

^ V. Suciul, metropolitul Blajului, ^ Ioan I. Papp, episcop, Arad; ^ dr. Demetriu Radu, episcop, Oradea-mare; ^ dr. Miron Cristea, episcop, Caransebeș; ^ Valeriu Frențiu, episcop, Lugoj; ^ Iuliu Hossu, episcop, Gherla; ^ Eusebiu Roșca, arhim. și vicar arhiepiscopesc, Sibiu; ^ Romul R. Coirogariu, vicar, Oradea-mare; ^ Romul Marchiș, vicar, Careii-mari; ^ Iuliu Maniu, Blaj; ^ Ioan Pop, Alba-Iulia; ^ Laurentiu Pop, Abrud; ^ Dănilă Sabo, ^ Izidor Marcu, ^ Alaxandru Nicolescu, toți din Blaj; ^ Ioan Teculescu, Alba-Iulia; ^ Ioan Marciac, Alba-Iulia; ^ Emil Pop, Uioara; ^ Z. Muntean, Alba-Iulia; ^ Ionel Pop, Blaj; ^ Al. Fodor, Alba-Iulia; ^ Al. Borza, Abrud; ^ Gavril Precup, Blaj; ^ Vasile Goldiș, Arad; ^ S. Pop, Arad; ^ I. Suciul, Boroșineu; ^ Cornel Iancu, Arad; ^ Iustin Marșieu, Arad; ^ George Popoviciu, Chișineu; ^ Sava Raicu, Arad; ^ Iuliu Groșorean, Gașca; ^ Vasile Avramescu, Mariaradna; ^ Romul Veliciu, Arad; ^ Emil Montia, Șiria; ^ Sever Miclea, Arad; ^ Aurel Grozda, Butem; ^ George Crișan, Arad; ^ Mihailu Mărcuș, Giula; ^ Aurel Lazar, Oradea-mare; ^ Iuliu Chiș, ^ Marghita; ^ Andreiu Ilea, Tinca; ^ Iosif Tripoan, Beznea; ^ Petru E. Papp, Beius; ^ Coriolan Pap, Oradea-mare; ^ Victor Pap, Holod; ^ V. Chirvai, Oradea-mare; ^ V. Saftu, Tib. Brediceanu, ^ Petru Popoviciu, Brașov; ^ Pompiliu Dan, Zărnești; ^ Axente Banciu, Voicu Nițescu, ^ Iosif Bлага, ^ M. Popoviciu Brașov; ^ V. Braniște, ^ Caius Brediceanu, Lugoj; ^ Antoniu Mocioni, Căpâlnaș; ^ J. Mocioni, Bulci; ^ G. Dobrin, Lugoj; ^ Andreiu Ghidiu, ^ Petru Barbu, Caransebeș; ^ A. Coca, Sasca; ^ P. Cornean, Oravița; ^ Aurel Văleanu, Lugoj; ^ M. Groșian, ^ dr. I. Nedelcu, Oravița; ^ A. Morariu, Caransebeș; ^ Avram Imbroane, Lugoj; ^ Uroș Pătean, Nădlac; ^ Gavril Tripoan, Vasile Pahone, Bistrița; ^ V. Onișor, Bistrița; ^ Laurentiu Onea, Rodna; ^ Al. Halița, Năsăud; ^ Augustin Tătaru, Ditrău; ^ Petru Musca, Ciuc; ^ Eugen Bran, Lechnița; ^ Emil Hătegan, ^ dr. Valentin Peruțiu, ^ Ilie Dăianu, Ioan Pop, Morlaca; ^ Sever Dan, Mociu; ^ dr. ^ Andreiu Pop, Huedin; ^ Vasile Coste, Cluj; ^ Nicolae Borzea, ^ Nicolae Șerban, Făgăraș; ^ Arion Pralea, Șercaia; ^ Octavian Vasu, Făgăraș; ^ Valer Comșa, Copăcul; ^ Ioan Mihai, Vinerea; ^ Aurel Vlad, ^ Orăștie; ^ Petru Groza, ^ Francisc Hosu-Longin, Deva; ^ Vasile Demian, Brad; ^ Iustin Pop, Iliă; ^ Silviu Dragomir, Sibiu; ^ Victor Bontescu, Hafeș; ^ Ioan Moța, Orăștie; ^ Vasile Osavadă, Hunedoara; ^ Leo Man, Prislop; ^ Vasile Chindriș, Sighet; ^ Ioan Doros, Satu Slatina; ^ Salvator Jurca, Sighet; ^ Simeon Balea, Săpânța; ^ Vasile Filipciuc, Petrova; ^ Ionel Comșa, Săliște; ^ Ioan Harșia, Reghin; ^ Iosif Popescu, Reghin; ^ V. Suciul, Archita; ^ I. Vătășan Archita; ^ N. Barbul, Mocira; ^ Ioan Erdelyi, Budapesta; ^ Zenovie Păclișan, Blaj; ^ Teofil Dragoș, Baia-mare; ^ Constantin Lucăciu, Dorolt; ^ Aurel Nilvan, Șomcuta-Mare; ^ Ilie Barbul, Sătmăr; ^ Coriolan Șteer, Tășnad; ^ Cassiu Maniu, ^ Iuliu Coroian, ^ Al. Aciu, ^ Victor Deleu, Șimleu; ^ Traian Truțaș, Zalău; ^ Augustin Pinteș, Crasna; ^ Teodor Mihali, ^ L. Micșa, ^ Iosif Boca, Dej; ^ Octavian Domide, Gherla; ^ A. Vaida-Voevod, Alparet; ^ dr. Pavel Roșca, ^ George Pop, ^ I. Mezei, ^ Andrei Bărsan, ^ O. Goga, ^ N. Ivan, Sibiu; ^ N. Comșa, ^ Ioan Lupăș, Săliște; ^ Ioan Lăpădatu, ^ Nicolae Bălan, ^ Ioan Broșu, ^ O. Ghiub, ^ I. Mateiu, ^ Oct. Tăslăuauu, ^ C. Bucșan, ^ V. Tordășianu, Sibiu; ^ Simion Chețian, Agnita; ^ Toma Cornea, Sighișoara; ^ Aurel Păcală, Șulumberg; ^ George Repede, Cohalm; ^ Ioan Iosif, Cohalm; ^ R. Boila, Diciosânmărtin; ^ Ilarie Holom, Ibașfalău; ^ Em. Ungurean, Timișoara; ^ Avram Corcea, Cușteni; ^ A. Novac, Biserica-Albă; ^ A. Cosma, Timișoara; ^ Tit Mălaiu, Biserica-Albă; ^ Victor Mircea, Ghilad; ^ Lucian Gheorghievici, Timișoara; ^ Aurel Crișan, Aradul-Nou; ^ C. Missici, Lipova; ^ A. Marta, Seghedin; ^ I. Roșu, Chilad; ^ Nestor Oprean, Sânmiclăușul-mare; ^ G. Miclea, Alibunar; ^ A. Birăescu, Panciova; ^ Ioanichie Neagoe, Petrovaselo; ^ Emil Cormanov-Alexandrescu, Murăș-Oșorhei; ^ V. Cerghizan, Cooc, ^ Valer Moldovan, Turda; ^ Zosim Chirtop, Cămpeni; ^ I. Oltean, Murăș-Ludoș; ^ G. Popescu, Cămpeni; ^ R. Furdul Abrud; ^ G. Pătăcean, Turda; ^ dr. I. Boeriu Turda; ^ N. Cris-

tea, Sita-Buzău; ^ I. Medroi, Vama-Buzău; ^ Xenofon Comșa, Marcoș; ^ G. Negoescu, Vama-Buzău; ^ dr. I. Doboși, Halmi; ^ dr. Sever Pop de Băsești, Halmi; ^ Vasile Ardelean, Veteș; ^ Ioan Montani, Sibiu; ^ V. Stanciu, Arad; ^ Vasile Stoica, ^ Leo Bohățel, Sibiu; ^ I. Iosif Schiopul, Sibiu; ^ dr. Iuliu Mezei Budapesta; ^ R. Căndea, ^ E. Goga, Sibiu; ^ Iosif Ciser miner Petroșeni; ^ I. Mihut cojocar Budapesta; ^ J. Flueraș caruțaș Sibiu, ^ I. Receanu croitor Sibiu; ^ Bazil Surdu căldărar Sibiu, ^ Petru Bernan mecanic Reșița, ^ Victor Brătălean tipograf Brașov; ^ Traian Novac tâmplar Lugoj; ^ Iosif Jumanca tipograf Sibiu; ^ dr. Eleonora Leményi Rozvan, Sibiu; ^ Toma Botulă cismar Ida Clujului; ^ Achim Zamora miner Petroșeni; ^ Ioan Ardelean miner Lupeni; ^ Toma Cioara miner Roșia; ^ Constantin Ailat econom Bocșa-română; ^ George Grădinar tâmplar Brașov; ^ Avram Borcuța, Sicula.

Turneul artiștilor bucureșteni.

Trupa artiștilor bucureșteni, a reprezentat Duminecă seara, „Patima roșie” puternica dramă socială a dlui Sorbul.

Calitățile reale ale piesei, admirabila punere în scenă, cum și interpretarea inteligentă și sobră a artiștilor, au contribuit la succesul reprezentației de Duminecă, succes, ce trebuie să o recunoaștem, a fost desăvârșit și meritat.

Dra Anicuța Cârje, cum și dra Toto Ionescu, și dr. Atanasescu, Ciprian și Critico, au fost călduros aplaudați de public, care a ținut să-și arate astfel satisfacția de a putea să aprecieze un ansamblu atât de bine întocmit.

Eri seară, Luni, trupa artiștilor bucureșteni, a reprezentat „Casa de lut”, iar astăzi seară, va reprezenta „Năpasta” sguđuitoarea dramă a lui Caragiale și „Linștea Casei” spirituala lucrare a lui Georges Courteline.

Atragem atenția amatorilor de teatru asupra reprezentației de astăzi seară, întru cât „Năpasta” este una din cele mai profunde și mai omenești lucrări de teatru ale celui mai mare autor dramatic pe care l'a avut până acum țara românească, Ion Luca Caragiale.

În piesa aceasta, celebrul dramaturg, supune unei analize, dovă aspecte ale sufletului omenească: acela al reușcării ce chinuște sufletul unui asasin și acela al răzburării ce preocupă pe soția celui care a fost asasinat.

„Năpasta” care, o repetăm, este un model de limbă și de analiză sufletescă, a fost tradusă și în limbile franceză și germană și reprezentată cu un desăvârșit succes pe scenele teatrelor din occident.

Nu ne îndoim că arădanii se vor grăbi să asiste în număr cât mai mare, la reprezentațiile merituozilor artiști bucureșteni. Într'un articol viitor, vom vorbi pe larg, despre piesele reprezentate până acum.

Austriacii au intrat în Klagenfurt.

Laibach 27. Din Klagenfurt se anunță, că trupele iugoslave au evacuat orașul, iar trupele austriei germane, au intrat în posesiunea definitivă a Klagenfurtului. Trupele austriace au fost primite de populațiunea orașului cu însuflețire. (Ag. Dacia.)

Lupta contra scumpetei la Berlin.

Berlin, 27. — La Berlin s'a alcătuit o comisiune specială compusă din 65 membri, cu scopul să lupte fără cruțare contra celor ce scumpesc traiul. Ministrul de interne, conform hotărârii consiliului de miniștri, a investit pe fiecare membru al comisiunii cu deplină putere executivă civilă ca și militară. Toate autoritățile civile și militare trebuie să-i dea tot sprijinul. În chipul acesta se sperează, că speculanții vor fi înlăturați și se vor ușura condițiunile de trai. (Ag. Dacia.)

Navigația pe Vistula.

Paris, 27. — Polonia au declarat, că nu acceptă internaționalizarea fluviului Vistula, după cum se proiectează în tratatul de pace cu Polonia. Punctul de vedere al cercurilor guvernamentale polone este să permită navigațiunea pe Vistula tuturor, dar nu pot admite, ca administrația politică a fluviului să fie luată din mâna Polonilor. (Ag. Dacia.)

Criza guvernamentală germană.

Laibach, 27. — Correspondenzbiuro* anunță din Viena, că în Germania criza ministerială continuă. După știrile ultime, ministrul de externe, von Müller și-a dat dimisia. (Ag. Dacia.)

INFORMAȚII.

— Viitorul publică principalele clauze ale tratatului cu Austria. Art. 68 din acest tratat arată că Austria renunță la Bucovina care se alinaște României.

— Generalul Claudel, comandantul trupelor aliate din Basarabia a trecut în Bulgaria, unde va lua comanda trupelor aliate gălățene acolo.

— O misiune comercială germană a sosit la Buenos Aires, spre a relua legăturile financiare—comerciale cu Germania. Guvernul Argentinei intenționează să deschidă la Berlin mai multe mari bănci și case comerciale.

— Cercurile oficiale din București arată că alegerile nu se vor amâna.

— Măine, la ședința clubului liberal d. I. C. Brătianu va face importante declarații privind politica externă a României.

— Ultimii sârbi care se mai aflau în Timișoara, au plecat Duminecă de acolo.

— Sârbii părăsind Timișoara, comanda orașului a fost luată de d. general Tournadre, care va preda orașul în zilele acestea autorităților românești. După cum știm din informații, în Timișoara a și sosit un detașament de jandarmerie românească.

— Finlanda e gata să ia parte la acțiunea contra Petrogradului în următoarele săptămâni: recunoașterea independenței depline a Finlandei, rectificarea hotarelor Finlandei și recunoașterea intereselor sale indiscutabile față de pretențiunile rusești la Marea Baltică.

— Se crede că ambasador al Franței la Petrograd va fi numit d. Tardieu, iar la Paris Germania va fi prezentată prin d. Haniel, fostul șef de delegație de pace germane.

— Fostul amiral al flotei germane, vor Tirpitz, și-a tipărit memoriile asupra războiului submarin. El declară că pentru dezastrul cauzat de submarine, excaiserul, nu trebuie tras la răspundere, Tirpitz, fiind singur autorul moral al tuturor acelor acțiuni.

— Comunicatul oficial din 25 Iulie arată că pe frontul Tisei românii au pierdut morți 3 ofițeri și 50 soldați, iar maghiarii 12 ofițeri și 561 soldați.

— Trupele maghiare au avut enorme pierderi.

— D. I. Flondor, fost ministru al Bucovinei a avut o lungă consfătuire cu d. Take Ionescu, discutând chestiunea externă și situația Bucovinei.

— Sâmbătă dimineața au sosit la Paris delegații bulgari trimiși la conferință.

— Refugiați sosiți la Galați arată că la Iași e liniște acum.

— Eri la orele 2 după amiazi fondatorii societății „Ardealul” s-au întrunit în sala Asociației din Sibiu.

— Cu acest prilej s'a constituit în mod definitiv comitetul și s'a fixat statutele societății.

— Senatul american cu 33 voturi contra 17 a respins toate proiectele de lege care prevedeau vre-o restricțiune comercială cu Germania.

— Eri s'a început luarea în primire a solicitărilor primare din localitate de către dnii Diariu subrevizor și prof. I. Costa.

— La telegrama pe care adunarea generală a învățătorilor din județele Arad Bichiș și Cenad, au trimis-o MM LL, au primit următorul răspuns:

Telegrama M. S. Reginei, Palatul Cotroceni. Induișoasă de inimioasele dv. cuvinte, vă mulțumesc din suflet și fac urări ferbinți de bine și prosperitate pentru toți și sunt încredințată că lucrările adunării dv. vor da cele mai frumoase roade.

Maria. D. N. Iorga a răspuns la telegrama ce i s'a trimis de adunarea generală a învățătorilor, următoarele:

București. Arădanilor liberați le urez prin învățătorii lor, cari s'au gândit la mine, zile bune de muncă spornică, iar acestor învățători bucuria datoriei îndeplinite. Iorga

— Biletele de intrare pentru reprezentațiile artiștilor din București, și care vor avea loc dela 27-30 c. se află de vânzare la Librăria diecezană, precum și seara la cussa teatrului.

Inceputul spectacolelor va fi la 7 jumătate seara.

x Vinars de trebere și cognac se capătă la gospodăria de vii a lui LAZAR PALKO în Pâncota. Ko 214-8

Moralizătorii Bucovinei.

Aceea ce caracterizează astăzi întreaga noastră viață publică și intelectuală este o complexă confuzie, pe care, considerăm, cu toții, ca o onoare, să o accentuăm și s'o sporim.

În artă, în politică, în teatru, nu există nici un criteriu și nici o măsură pentru aprecierea diferenței de valori.

Între incapacitate și pricepere, între ignoranță și cultură, între talent și aceea ce reprezintă opusul acestei noțiuni, nu se mai face nici cea mai mică distincțiune. E suficient să spui că ai talent pentru ca toată lumea să te creadă, după cum e de ajuns ca cineva să spue de un om de merit că este o perfectă nulitate, pentru a fi crezut numai decât.

Un politician este acuzat de hoție. Acesta nu ține să-și dovedească nevinovăția, ci se mărginește a formula la rândul său o acuzație la fel.

Un publicist e invinuit de un; altul; cel dintâi, se mărginește să răspundă în doi peri, făcând așa ca sub tonul glumei să nu poată să pătrundă adevărul.

Croniciari obiectivi, publicăm răspunsul dlui C. Petrescu, unul din directorii Hienei, la acuzațiile ce i-a adus d. E. Lovinescu, declarând că noi înșine nu suntem de loc lămurii din toată afacerea aceasta:

„D. Eugen Lovinescu cunoaște amănunțit meseria mea de „sinucigaș-delapidator”. Cu un ultim rest de pudoare, mă grăbesc dar a cere scuze pentru condamnabila mea ingratitude cu care am uitat grija și interesul purtat de dsa, când mă aflam „cândva și undeva” muribund, pe un pat de spital.

Țin să-l informez însă că după ce am delapidat 70.000 lei; am mai asasinat un negustor, am jefuit doi cârciumari, mi-am strangulat mama și acum mă pregătesc să sparg pivnițele Băncii naționale.

După ce toate acestea vor fi plătite cu acea „sfâșietoare jertă de sine a unor ființe scumpe” pe care le compătimeste ca un mișcat spectator de cinematograful, nu-mi va rămâne decât să mă retrag în peștera lui Caliban „pentru a-mi suge laba păroasă” și a-mi reface „autoritatea morală”.

Cred că după atâtea mărturisiri d. Lovinescu și revista, sa se vor declașa „satisfăcuți”.

Cezar Petrescu.

TELEGRAME.

Anglia și tratatul de pace cu Germania.

Londra 27. La 30 Iulie, parlamentul englez va ratifica tratatul de pace cu Germania. În câteva ședințe următoare, parlamentul englez va discuta tratatul de alianță al puterilor antante și-l va ratifica. (Ag. Dacia)

Alte înfrângeri ale bolșevicilor ruși.

Berlin 27. Se anunță din Helsingfors, că armatele generalului Denikin, după lupte înverșunate au ocupat iortăreața Ciarcin captivând comandamentul și întreg statul major al armatei IX. bolșeviste. (Ag. Dacia)

Legăturile comerciale între Franța și Germania.

Paris 27. Ministrul de externe al Franței, d. Pichon, a declarat redactorului ziarului „Petit Parisien”, că îndată după ratificarea păcii cu Germania, Franța va relua legăturile comerciale și diplomatice. (Ag. Dacia)

Legăturile comerciale dintre Germania și Statele-Unite.

Berlin 27. A sosit în Berlin o comisiune americană, compusă din 15 membri pentru a trata cu guvernul republicii germane despre modalitățile reluării relațiilor comerciale între Statele-Unite americane și Germania. (Ag. Dacia)

Efectul ofensivei române la Budapesta.

— Alianții au dat mână liberă României. —

Viena 28. Acțiunea energică, neașteptată și victorioasă a armatei române la Tisa și înaintarea românilor, a avut asupra armatei roșii din Budapesta și de pretutindeni un efect dezastruos. La front cei mai mulți își aruncă hainele și armamentul, cei din orașe, părăsesc cazarmele și pleacă spre Sopron, unde locotenent colonelul Harkany recrutează oameni pentru garda albă, cu care intenționează să pornască în cel mai scurt timp contra Budapestei. (Ag. Dacia)

Viena 28. În casarma Maria Terezia din Budapesta a avut loc o ciocnire sângeroasă între soldați de-ai armatei roșii, cari crezând potrivit momentul, s'au declarat aderenți ai gardelor albe. Soldații rămași credincioși lui Bela Kun i-a atacat. Din ambele părți au fost mari pierderi. (Ag. Dacia)

Viena. 28. La Budapesta, după înfrângerea uriașă suferită de trupele roșii la Tisa, domnește o totală anarhie. Au fost suspendate toate permisele de călătorie. Cei suspectați sunt executați fără nici o judecată. (Ag. Dacia)

New-York 27. Din Washington se anunță că alianții au dat mână liberă românilor, iugoslavilor și cehoslovacilor, să se răfuiească cu bolșevicii maghiari. (Ag. Dacia)

Criza sârbească.

Belgrad 27. Criza guvernului a încetat prin faptul că miniștrii Korosec și Gortmosar și-au retras demisiile. Toți miniștrii au căzut de acord asupra adevărului, că azi mai mult decât ori când certurile și hărțuile în'erne sunt contra intereselor adevărate ale regatului. (Ag. Dacia)

Camera engleză și bolșevicii.

Londra 27. Lordul Churchill a atras atenția camerei, că în timp ce antanta demobilizează, bolșevicii se organizează, pentru a ajuta în Germania izbucnirea unei noi revoluții. (Ag. Dacia)

Cenzurat: Dr. S. Miclea.

Apel.

către toate institutele financiare, societăți, însoțiri etc. românești și către toți particularii, antreprenorii, negustorii, industriașii, proprietarii etc.

Subscria bancă centrală pentru industrie și comerț în Sibiiu, în scopul de a da un avânt mai mare exploatărilor și comerțului de lemn în special în legătură cu statul, în înțelegere cu Solidaritatea, „Albina” etc. și mai mulți reprezentanți de ai institutelor românești și particulari, ne luăm voie a convoca pentru înființarea unei mari societăți românești pentru promovarea industriei și comerțului de lemn la o constituire pe ziua de Sâmbătă, în 2 August st. n. a. c. la orele 9 a. m. în sala comitatului în Brașov.

Un program mai detaliat se va prezenta adunării la data de mai sus.

Având în vedere, că această adunare de constituire după desbaterea și acceptarea programului ce i-se va prezenta, mai ales ca urgentă constituire a societății este foarte necesară, se va transforma eventual imediat în adunarea constituantă, rugăm pe toți participanții a se prezenta astfel pregătiți, că la caz de lipsă să poată deja și semna acțiuni.

Pentru orientare dăm aci un extras din program, unele puncte:

1. Societatea se înființează cu scop de a desvolta și a moderniza cât mai mult și rațional exploatarea în prima linie a lemnului statului, astfel că și statul să fie cointeresat la roadele exploatării.

2. Una din primele preocupări ale acestei societăți este crearea unei clase de întreprinzători, fie ca particulari, fie ca societăți, sau tovarășii și sprijinirea acestora cu toate mijloacele și mai ales a le înlesni creditul numerar și material, scutindu-i de uzură și de desavantajele comerțului cantenar. Natural, că acestea întreprinși pot fi și persoane și societăți sau tovarășii de acelea, cari sunt cointeresate ca membre la societatea mare.

3. Societatea se înființează deocamdată pentru întreg teritoriul de sub administrația C. D. R. și după informațiile ce le avem. Capitalul societar ar fi să ajungă cifra de una sută milioane cor.

4. Societatea își va începe activitatea preluând dela stat deocamdată toate acele exploatări și stabilimente pentru lucrarea de lemn cari au devenit sau vor deveni scădente, iar parte cari erau manipulate de vechiul regim în regie proprie.

De încartuirea participanților se va îngriji o comisiune.

Toți participanții se vor enunța în scris, telegrafice sau verbal la Banca centrală pentru industrie și comerț în Sibiiu, cel mai târziu până la 26 Iulie a. c. Sosind la Brașov, fiecare participant își va afla locuința în lista de cvartiruire, care o găsește la portierul hotelului Coroana din str. Porții.

Sibiiu, la 15 Iulie 1919.

Cu stimă:

Banca Centrală pentru industrie și comerț S. P. A.

Ba 230-3

AVIZ ȘCOLAR.

Știrile despre sistarea școlii reale din Arad sunt lipsite de orice temei. Inscrierile la aceasta școală se vor ținea din 1—15 August st. n. în cancelaria direcțiunii. La înscriere se va plăti în taxă de înscriere și didactru pe un jum. an 100 cor în clasa I limba de propunere va fi cea românească. Profesorii cari au depus jurământul vor preda în limba maghiară, iar nou numiții în românește. Inscrierile făcute la sfârșitul anului școlar trecut se consideră ca prenotări. Părinții, cari și-au înscris băieții la aceasta școală și în urma împrejurărilor schimbate nu voiesc să-și continue aci clasele, pot reprimi taxele de înscriere solvite, cu detragerea unui p. ocent pentru stampilare.

Direcțiunea școlii reale de stat din Arad.

Di 239—3

INSCRIERILE

la liceul de stat de fete din Arad se vor face dela 1—15 August a. c. st. n. în cancelaria direcțiunii (str. Rákóczi 26). Deocamdată vor fi înscrise elevele pentru cl. 1—V. Elevele pentru celelalte clase se pot prezenta numai pentru prenotare. Limba de propunere în cl. 1—V va fi cea română.

La înscriere elevele se vor prezenta cu părinții lor sau cu locțiitorii acestora și vor aduce cu sine următoarele documente: extras de botez, atestatul clasei premergătoare, iar cei de cl. I și certificatul de revaccinare.

Taxa de înscriere și partea primă a didactrului e 100 cor., care sumă se plătește cu ocaziunea înscrierii.

Inscrierile din luna Iulie c. nu sunt valabile. Taxa solvită atunci, se compută la înscrierile sus date, ori se napoiază contra bilutului de solvire.

Direcțiunea liceului de stat de fete din Arad.

Di 222

Regatul României DIRECȚIUNEA FINANCIARĂ ARAD.

Ordin circular.

Pentru toate forurile administrative (Percepționatele) și Casseriile statului reg. român.

Până la definitivă regulare în chestiunea pensiilor dau următoarea ordonanță:

1. Dela casseria statului pot primi pensie numai acele persoane, cari pot dovedi că au fost domiciliați în Jud. Arad înainte de 1. August 1914.

2. Pensia se stabilește după normele adoptate de republica maghiară (guvernul Károlyi), deci alte norme ca de ex. cea stabilită de Consiliul Dirigent maghiar al Aradului s. a. nu se iau în considerare.

3. Pensie primisc numai acele persoane, cari au depus jurământul sau cel puțin declarațiunea următoare:

„Eu mă angajez loial față de guvernul român de a nu comite nimica contra acestui guvern ce ar fi periculos pentru siguranța și interesele lui.”

4. Declarațiunea trebuie depusă la acel oficiant administrativ, care certifică că pensionarul este în viață.

5. Procesul verbal despre depunerea jurământului ori a declarațiunei cât și certificatul de domiciliare se anexează (alături) la prima chitanță și se predă casseriei care este datoare a le păstra și notifica primirea în registrul de partizi al contabilității.

6. Pentru executarea exactă a acestui ordin sunt rezponzabile oficiile respective.

7. Dela aceasta ordonanță fac excepție numai supușii statului Polon, cari sunt datori a prezenta pentru fiecare caz în parte o cerere către Dir. Fin. pentru lichidarea pensiunilor pe cari sume Guvernul Polon s'a obligat ale restitui (replăti).

8. La cazuri excepționale îmi rezerv dreptul ca găsiind de cuvință să admit avansarea și supușilor altor state în contul statului respectiv.

9. Regularea competenței pensiilor militare se poate vedea în „Gazeta Oficială” N-rul 32 adecă 35.

Arad, 24 Iulie 1919.

Iuliu Arsenovici m. p.,
Consilier ministerial,
Director de finanțe.

Di 236—3.

ANUNȚ.

Primăria orașului Arad roagă on. familia românești din Arad, să binevoiască a pune la dispoziția a 4 oficeri români de vama neînșurați câte o odaie, căci e de dorit, ca dânșii să aibă locuința la familia române.

Cei ce dispun de locuințe sunt rugați să anunțe fără amânare primăriei.

PUBLICAȚIUNE

pentru depunerea armelor.

Se aduce la cunoștința populațiunii orașului Arad, că pentru executarea ordonanței No 3 (modificată) emisă în oraș se destină ca loc de predare a armelor, munițiilor de tot fel și explozibile etc. **Comenduirea Pieții Arad** (casa orașului, intrare de jos mâna stângă).

Prin urmare se atrage atențiunea ca în termen de 3 zile dela afișare și publicare în jurnale adecă până la 1 Iulie 1919 toți locuitorii să depună comenduirea pieții orice fel de arme munițiuni, grenade, material exploziv ar poseda.

Armele de vânătoare la predare vor purta o etichetă cu numele și dresa posesorului, care la predare va mește o adevărită.

Toți aceia, la care după termenul amintit se va găsi asemenea obiecte vor fi predați curții marțiale și pedesiți cu **închisoare până la 10 zile și cu amendă până la 10 mii lei** așa cum prevede ordonanța No 3 Comandamentului trupelor din Transilvania.

Toate legitimațiile și autorizațiunile pentru posesiunea armelor date către comande franceze sau alte autorități militare sau civile fără deosebire **nu mai sunt valabile.**

Arad, 26 Iulie 1919.

Co 237—3

Comand. garnizoanei Arad
Colonel TUHAȘ.

ALEXANDRU REUS

MARE DEPOZIT DE BERE

Arad, piața Boros Béni nr. 5

Am onoare a aduce la cunoștința și cumpărători, că berile tunc în calitatea lor înă, bere »CORVIN«, MALATĂ DUBLĂ și bere deschisă »CASINO« dublă de Marit se capătă iarăș permanent, atât în butoi cât și în sticle. În urma cheltuelilor și a cunoșcutelor greutăți mari de transport prețurile sunt cu puțin mai urcate decât a berilor arădane; dar și calitatea lor întrec mult calitatea berilor din Arad; fiind berăria civilă din Timișoara (Temesvári Polgári Sörfözde) în posesiunea unui mare depozit de materii brute, fabrică din cele mai bune și mai veritabile materii bere de calitate excelentă din timp de pace.

Paziți-vă de imitațiile fabricate din surogate!

Re 240